A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2006. január 20.)

az Európai Menekültügyi Alap által társfinanszírozott fellépésekkel összefüggésben végzett pénzügyi kiigazítási eljárások tekintetében a 2004/904/EK tanácsi határozat részletes végrehajtási szabályainak megállapításáról

(az értesítés a C(2006) 51/2. számú dokumentummal történt)

(Csak a cseh, holland, angol, észt, finn, francia, német, görög, magyar, olasz, svéd, lett, litván, lengyel, portugál, szlovák, szlovén és spanyol nyelvű szöveg hiteles)

(2006/400/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel közötti időszakra az Európai Menekültügyi Alap létrehozásáról szóló [1], 2004. december 2-i 2004/904/EK tanácsi határozatra és különösen annak 25. cikke (3) bekezdésére és 26. cikke (5) bekezdésére,

a 2004/904/EK határozat 11. cikkének (1) bekezdése alapján létrehozott bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

(1) A tagállamoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot a feltárt szabálytalanságokról és a közigazgatási vagy bírósági eljárások haladásáról, hogy a 2004/904/EK határozat 24. cikkének (1) bekezdése szerint be lehessen szedni az indokolatlanul kifizetett összegeket.

(2) A 2004/904/EK határozat 25. cikkének (2) bekezdése megállapítja, hogy a tagállamoknak az egyedi vagy rendszeresen előforduló szabálytalanságok esetén pénzügyi kiigazításokat kell végezniük, ami a közösségi hozzájárulás részben vagy egészben való megszüntetését jelenti. Azért, hogy ezt a rendelkezést a Közösség egészében egységesen alkalmazzák, meg kell állapítani az elvégzendő kiigazítások szabályait és biztosítani kell a Bizottság tájékoztatását.

(3) Amennyiben egy tagállam nem teljesíti a 2004/904/EK határozat 25. cikke szerinti kötelezettségeit, a Bizottság saját maga végezheti el a 2004/904/EK határozat 26. cikke szerinti pénzügyi kiigazításokat. Azért, hogy ezt a rendelkezést a Bizottság transzparens módon alkalmazza, meg kell állapítani a Bizottság által elvégzendő kiigazítások szabályait és lehetővé kell tenni a tagállamoknak észrevételeik megtételét.

(4) Ezeknek a szabályoknak összhangban kell lenniük az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2002. december 23-i 2342/2002/EK, Euratom [2] rendelettel (a továbbiakban: a költségvetési rendelet végrehajtási szabályai).

(5) Az Európai Unióról szóló szerződéshez, valamint az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 3. cikkének megfelelően az Egyesült Királyság részt vesz a 2004/904/EK tanácsi határozatra, és következésképpen e határozatban is.

(6) Az Európai Unióról szóló szerződéshez, valamint az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 3. cikkének megfelelően Írország részt vesz a 2004/904/EK tanácsi határozatra, és következésképpen e határozatban is.

(7) Az Európai Unióról szóló szerződéshez, valamint az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban Dánia nem vesz részt a 2004/904/EK tanácsi határozatra, így az, valamint ez a határozat nem kötelezik Dániát,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) A rendszeresen előforduló szabálytalanságok 2004/904/EK határozat 26. cikkének (1) bekezdése szerinti vizsgálata kiterjed minden olyan projektre, amely abban érintett lehet.

(2) A közösségi hozzájárulás részben vagy egészben való megszüntetésekor a tagállamok figyelembe veszik a szabálytalanságok természetét és súlyosságát, valamint az alap pénzügyi veszteségét.

[1] HL L 381., 2004.12.28., 52. o.

[2] HL L 357., 2002.12.31., 1. o., a legutóbb ar 1261/2005/EK, Euratom rendelettel (HL L 201., 2005.8.2., 3. o.) módosított rendelet.

(3) A tagállamok a 2004/904/EK határozat 28. cikkének (2) bekezdésében említett jelentéshez csatolt jegyzékben tájékoztatják a Bizottságot a támogatás megszüntetésére irányuló, a megelőző év során indított eljárásokról.

2. cikk

(1) Amennyiben a közösségi hozzájárulásnak a 2004/904/EK határozat 25. cikkének (1) bekezdése szerinti megszüntetése után bizonyos összegek beszedésére van szükség, a felelős részleg vagy szervezet megindítja a beszedési eljárást, és tájékoztatja a felelős hatóságot. A beszedéssel kapcsolatos információkat továbbítják a Bizottságnak, és a nyilvántartásokat e határozat 3. cikkével összhangban vezetik.

(2) A tagállamok a 2004/904/EK határozat 28. cikkének (2) bekezdésében említett jelentésben tájékoztatják a Bizottságot a törölt pénzalapok újrafelhasználására vonatkozó döntésükről vagy javaslatukról.

3. cikk

(1) Minden a tagállam által a 2004/904/EK határozat 13. cikkének (1) bekezdésével összhangban kijelölt tagállami funkcionális szerv vagy nemzeti közjogi szerv (a továbbiakban: felelős hatóság) nyilvántartást vezet a már teljesített közösségi támogatási kifizetések után visszatérítendő összegekről, és biztosítja, hogy azokat késedelem nélkül beszedjék. A felelős hatóság a beszedés után a beszedett összegek mértékében csökkenti a Bizottságnak benyújtott kiadásigazoló nyilatkozatát, vagy amennyiben ez az összeg nem elegendő, visszatérítést nyújt a Közösségnek. A beszedendő összegeket az esedékességük napjától kamat terheli a költségvetési rendelet végrehajtási szabályainak 86. cikkével összhangban megállapított kamatlábnak megfelelően.

(2) A 2004/904/EK határozat 28. cikkének (2) bekezdésében említett jelentés benyújtásakor a tagállamok elküldik a Bizottságnak a feltárt szabálytalanságok jegyzékét, a beszedett és a még beszedésre váró összegek feltüntetésével, és adott esetben említést tesznek az indokolatlanul kifizetett összegek beszedésére megindított közigazgatási vagy bírósági eljárásokról.

4. cikk

(1) A pénzügyi kiigazítások összegét – amelyeket a Bizottság a 2004/904/EK határozat 26. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerint az egyedi vagy rendszeresen előforduló szabálytalanságok miatt végez – lehetőség szerint ügyenként külön kell megállapítani, és ennek az összegnek egyenlőnek kell lennie az alapra tévesen terhelt kiadások összegével, tekintettel az arányosság elvére.

(2) Amennyiben a szabálytalan kifizetések összegének pontos számszerűsítése nem lehetséges, vagy a gyakorlatban nem megvalósítható, vagy aránytalan lenne valamennyi érintett kiadás megszüntetése, a Bizottság a következőkre alapozza a pénzügyi kiigazításokat:

a) extrapolációra, a természetüket tekintve egynemű ügyletek reprezentatív mintájának használatával;

vagy

b) átalányra, ebben az esetben a Bizottság felméri a szabályok megsértésének súlyosságát, illetve a megállapított szabálytalanság mértékét és pénzügyi kihatásait.

(3) Amennyiben a Bizottság álláspontját a saját részlegein kívüli pénzügyi ellenőrök által megállapított tényekre alapozza, a pénzügyi kihatásokra vonatkozó saját következtetéseit azután fogalmazza meg, hogy megvizsgálta az érintett tagállam által a 2004/904/EK határozat 25. cikkének (2) bekezdése szerint hozott intézkedéseket.

(4) Az érintett tagállamnak két hónap áll rendelkezésére, hogy válaszoljon a 2004/904/EK határozat 26. cikkének (3) bekezdése szerinti kérésre. Megfelelően indokolt esetekben a Bizottság hosszabb időszakot is engedélyezhet.

(5) Amennyiben a Bizottság extrapoláció vagy átalány alapú pénzügyi kiigazításokat javasol, a tagállam az érintett ügyek vizsgálatának alapján lehetőséget kap annak bemutatására, hogy a szabálytalanság ténylegesen kisebb terjedelmű volt a Bizottság által mértnél. A Bizottsággal egyetértésben a tagállam e vizsgálat terjedelmét az érintett ügyek megfelelő hányadára vagy mintájára korlátozhatja. A megfelelően indokolt esetek kivételével az e vizsgálatra szánt időszak nem haladhatja meg a további két hónapot a (4) bekezdésben említett két hónapos időszakot követően. A Bizottság figyelembe vesz minden, a tagállam által a megszabott határidőkön belül szolgáltatott bizonyítékot.

(6) A 26. cikk (3) bekezdését kell alkalmazni, amennyiben a Bizottság a 2004/904/EK határozat 26. cikkének (1) bekezdése szerint felfüggeszti a kifizetéseket, vagy a felfüggesztés okai a (4) bekezdésben említett időszak lejártát követően továbbra is fennállnak, vagy amennyiben az érintett tagállam nem értesítette a Bizottságot a szabálytalanságok kiigazítására hozott intézkedésekről.

(7) E határozat melléklete iránymutatásokat tartalmaz azon alapelvekre, kritériumokra és javasolt értékhatárokra nézve, amelyeket a Bizottság szervezeti egységeinek az átalány-kiigazítások megállapításának során kell alkalmazniuk.

5. cikk

(1) A 2004/904/EK határozat 26. cikkének (3) bekezdése szerinti, a Bizottság részére történő visszafizetéseknek azon határidő előtt kell megtörténniük, amelyet a költségvetési rendelet végrehajtási szabályainak 81. cikkével összhangban elkészített beszedési utalvány állapít meg.

(2) A késedelmes visszafizetés esetén késedelmi kamatot kell fizetni, amelyet az (1) bekezdésben említett határidő és a tényleges visszafizetés napja közötti időszakra kell felszámítani. Az alkalmazandó kamatláb az e határozat 3. cikkének (1) bekezdésében említett kamatláb.

(3) A 2004/904/EK határozat 26. cikkének (2) bekezdése szerinti pénzügyi kiigazítás nem mentesíti a tagállamot azon kötelezettsége alól, hogy elvégezze a 2004/904/EK határozat 25. cikkének (2) bekezdése és az e határozat 2. cikkének (1) bekezdése szerinti beszedéseket, valamint hogy visszatérítttesse a 659/1999/EK rendelet 14. cikke szerinti állami támogatást.

6. cikk

A tagállamok a pénzügyi kiigazításokra vonatkozóan az e határozatban előírtaknál szigorúbb nemzeti szabályokat alkalmazhatnak.

7. cikk

E szerződés címzettjei a Belga Királyság, a Cseh Köztársaság, a Németországi Szövetségi Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Görög Köztársaság, a Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, Írország, az Olasz Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Luxemburgi Nagyhercegség, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Holland Királyság, az Osztrák Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Portugál Köztársaság, a Szlovén Köztársaság, a Szlovák Köztársaság, a Finn Köztársaság, a Svéd Királyság, valamint Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága.

Kelt Brüsszelben, 2006. január 20-án.

a Bizottság részéről

Franco FRATTINI

a Bizottság alelnöke

MELLÉKLETI

RÁNYMUTATÁSOK A BIZOTTSÁG SZERVEZETI EGYSÉGEI ÁLTAL A 2004/904/EK TANÁCSI HATÁROZATRA 25. ÉS 26. CIKKE SZERINTI PÉNZÜGYI KIIGAZÍTÁSOK MEGHATÁROZÁSA SORÁN ALKALMAZANDÓ ALAPELVEKRE, KRITÉRIUMOKRA ÉS JAVASOLT ÉRTÉKHATÁROKRA

1. ALAPELVEK

A pénzügyi kiigazítások célja visszaállítani azt az állapotot, amelyben valamennyi – az alapból történő társfinanszírozásnak nyilvánított – kiadás megfelel az alkalmazandó nemzeti és közösségi szabályoknak, illetve rendelkezéseknek. Ez lehetővé teszi néhány olyan alapelv megállapítását, amelyeket a Bizottság szervezeti egységeinek a pénzügyi kiigazítások meghatározásakor kell alkalmazniuk:

a) A szabálytalanság meghatározása a 2988/95/EK [1] rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében található. A szabálytalanságok lehetnek egyszeriek vagy rendszeresen előfordulóak.

b) A rendszeresen előforduló szabálytalanság azon irányítási és ellenőrzési rendszerek súlyos elégtelenségeiből adódó visszatérő hiba, amelyeket a nyilvántartások pontosságának, valamint a hatályos szabályok és rendelkezések betartásának biztosítására alakítottak ki.

– Nincs szükség pénzügyi kiigazításokra, ha az alkalmazandó szabályokat és rendelkezéseket betartják, és minden ésszerű intézkedést megtesznek a csalások és szabálytalanságok megelőzésére, feltárására és kiigazítására.

– Amennyiben az alkalmazandó szabályokat és rendelkezéseket betartják, de az irányítási és ellenőrzési rendszerek javításra szorulnak, a tagállamhoz megfelelő ajánlásokat kell intézni, de pénzügyi kiigazításokra nincsen szükség.

– A 4 000 eurónál kisebb összegű hibák feltárása esetén a tagállamot a hibák kijavítására kell felszólítani, de nem kell megindítani a 2004/904/EK tanácsi határozatra 25. cikkének (2) bekezdése szerinti pénzügyi kiigazítási eljárást.

– Mindig kell pénzügyi kiigazításokat végezni akkor, amikor az irányítási és ellenőrzési rendszerek olyan súlyos elégtelenségeket mutatnak fel, amelyek rendszeresen előforduló szabálytalanságokhoz, így különösen az alkalmazandó szabályok és rendelkezések megszegéséhez vezethetnek.

c) A pénzügyi kiigazítás összegét lehetőség szerint ügyenként külön kell megállapítani, és az összegnek egyenlőnek kell lennie az alapra tévesen terhelt kiadások összegével. A pontos számszerűsítés azonban nem mindig lehetséges, vagy a gyakorlatban nem mindig kivitelezhető minden egyes érintett projektre nézve, vagy aránytalan volna törölni a szóban forgó összes kiadást. A Bizottságnak ilyen esetekben extrapoláció vagy átalány alapján kell meghatároznia a kiigazításokat.

d) Amennyiben a jelek arra utalnak, hogy egyedileg számszerűsíthető, azonos típusú szabálytalanságok fordultak elő számos más egyéb műveletben, intézkedésben vagy programban, de a szabálytalan kiadások projektenkénti külön meghatározása nem költséghatékony, a pénzügyi kiigazítást extrapolációra lehet alapozni.

– Az extrapolációt csak akkor lehet alkalmazni, amikor azonosítani lehet a hasonló jellemzőkkel bíró projektek homogén sokaságát vagy részhalmazát, amelyekről bebizonyosodott, hogy érinti őket a felfedett hiányosság. Ebben az esetben a véletlenszerűen kiválasztott egyedi érintett ügyek reprezentatív mintáján végzett alapos vizsgálat eredményeit extrapolálják valamennyi, az azonosított sokaságot alkotó ügyre az általánosan elfogadott pénzügyi ellenőrzési standardokkal összhangban.

e) Átalányt lehet alkalmazni azon egyedi szabálysértések vagy rendszeresen előforduló szabálytalanságok esetében, amelyek pénzügyi kihatását nem lehet pontosan számszerűsíteni, mivel az túl sok változótól függ, vagy nem eléggé kézzelfogható – például a szabálytalanságok megelőzését vagy feltárását, avagy egy támogatási feltételnek vagy közösségi szabálynak való megfelelést szolgáló hatékony ellenőrzések elmulasztásának kihatásai –, de az érintett támogatás teljes visszavonása aránytalan volna.

– Az átalány alapú kiigazítások meghatározásakor az irányítási és ellenőrzési rendszer hiányosságának, illetve az egyedi szabálysértésnek a súlyosságát, valamint a szabálytalanság pénzügyi kihatásait kell figyelembe venni. A 2.2. szakasz felsorolja azokat a rendszerelemeket, amelyek a Bizottság megítélése szerint központi illetve kiegészítő szerepet játszanak a hiányosságok súlyosságának felmérése során, a 2.3. szakasz pedig ismerteti az átalány-kiigazítások javasolt értékhatárait. Az átalány-kiigazításokat az érintett intézkedés vagy intézkedések összes kiadására alkalmazni kell, kivéve, ha a hiányosságok csak meghatározott kiadási területekre (egyedi projektekre vagy projekttípusokra) korlátozódtak: ilyenkor a kiigazításokat csak ezekre a kiadási területekre kell alkalmazni. Ugyanaz a kiadás rendszerint nem képezheti egynél több kiigazítás tárgyát.

[1] HL L 312., 1995.12.23., 1. o.

f) Azokon a területeken, ahol a szabálysértés súlyosságának értékelése széles tartományon belül mozoghat, mint például a környezetvédelmi feltételek figyelmen kívül hagyásának esetei, a kiigazításoknak a következő két feltétele van: a szabályok jelentős mértékű megszegése, illetve egyértelműen azonosítható kapcsolat a közösségi finanszírozásban részesülő fellépéssel.

g) A Bizottság által javasolt kiigazítások természetétől függetlenül a tagállamnak minden esetben lehetősége van annak bemutatására, hogy az alapot ért tényleges veszteség, vagy az azt fenyegető veszély, illetve a szabálytalanság mértéke vagy súlyossága kisebb volt a Bizottság szolgálatai által megállapítottól. Az eljárást és a határidőket e határozat 13. cikkének (4)–(6) bekezdése határozza meg.

h) A tagállam által a 2004/904/EK határozat 25. cikkének (2) bekezdése szerint végzett kiigazításokkal szemben a Bizottság által a 26. cikk (3) bekezdése szerint elhatározott pénzügyi kiigazítások mindig magukban foglalják az érintett programra lekötött közösségi finanszírozás nettó csökkentését is.

i) Amennyiben a tagállam pénzügyi ellenőrzési rendszere – Számvevőszék, belső és külső pénzügyi ellenőrzések – felfedte a szabálytalanságokat, és a tagállam ésszerű határidőn belül megfelelő kiigazító intézkedéseket hoz a 2004/904/EK határozat 25. cikkének (2) bekezdése szerint, a Bizottság nem írhat elő pénzügyi kiigazításokat a 2004/904/EK határozat 26. cikkének (2) bekezdése szerint, és a tagállam újra szabadon felhasználhatja a pénzalapokat. A Bizottság egyéb esetekben kiigazításokat végezhet a nemzeti pénzügyi ellenőrzési szervek ténymegállapításai alapján, ugyanúgy, mintha a szabálytalanságot EU-szintű pénzügyi ellenőrzési szerv állapította volna meg. Amennyiben a Bizottság az álláspontját az egyéb EU-szintű pénzügyi ellenőrzési szervek által megállapított és teljes körűen dokumentált tényekre alapozza, a pénzügyi következményekre vonatkozó saját következtetéseit a tagállam észrevételeinek vizsgálata után fogalmazza meg.

2. AZ ÁTALÁNY-KIIGAZÍTÁSOK KRITÉRIUMAI ÉS ÉRTÉKHATÁRAI

2.1. **Kritériumok**

A fenti (1) bekezdés c) pontja szerint az átalány-kiigazítások akkor jöhetnek szóba, amikor a vizsgálati eredmények nem teszik lehetővé az egyedi szabálytalanság vagy szabálytalanságok pénzügyi kihatásainak statisztikai eszközökkel vagy egyéb ellenőrizhető adatok használatával való pontos értékelését, de a vizsgálat ugyanakkor arra enged következtetni, hogy a tagállam nem ellenőrizte megfelelőképpen a kifizetett kérelmek támogathatóságát.

Az átalány-kiigazítások alkalmazását kell fontolóra venni akkor, amikor a Bizottság úgy találja, hogy nem hajtottak megfelelően végre olyan ellenőrzéseket, amelyeket explicit módon rendelet ír elő, vagy amelyekre implicite van szükség egy explicit szabály betartására (például a támogatásnak egy meghatározott projekttípusra való korlátozása), és amely ellenőrzések hiánya rendszeresen előforduló szabálytalanságokhoz vezethet. Az átalány-kiigazításokat akkor is fontolóra kell venni, amikor a Bizottság az irányítási és ellenőrzési rendszerek olyan súlyos hiányosságaira bukkan, amelyek az alkalmazandó szabályok és rendelkezések jelentős áthágását eredményezik, és akkor is, amikor a Bizottság egyedi szabálysértéseket tár fel. Átalány-kiigazításokra lehet szükség akkor is, amikor a tagállamok saját ellenőrzési részlegei fednek fel ilyen szabálytalanságokat, de a tagállam nem hozza meg ésszerű határidőn belül a megfelelő kiigazító intézkedést.

Annak meghatározásakor, hogy kell-e átalány-kiigazítást alkalmazni, és ha igen, akkor azt milyen átalánykulccsal tegyék, elsősorban azt kell értékelni, hogy az ellenőrzés hiányossága miatt a közösségi pénzalapok milyen mértékű veszteségkockázatnak voltak kitéve. A kiigazításnak tehát meg kell felelnie az arányosság elvének. A figyelembe veendő egyedi szempontokhoz hozzátartoznak a következők:

1. a szabálytalanság egyetlen, több vagy minden esetben jelentkezett-e;

2. a hiányosság az irányítási és ellenőrzési rendszer általánosságban vett hatékonyságára, vagy a rendszer egy adott elemének hatékonyságára vonatkozik-e, ez utóbbi lehet például olyan egyedi funkciók működtetése, amelyek az alapból történő társfinanszírozásra – az alkalmazandó nemzeti és közösségi szabályok (lásd később a 2.2. szakaszt) szerint – alkalmasnak nyilvánított kiadások jogszerűségének, szabályszerűségének és támogathatóságának biztosításához szükségesek;

3. a hiányosság jelentősége a közigazgatási, fizikai és egyéb tervezett ellenőrzések összességén belül;

4. a csalások eshetősége az intézkedések során, különös tekintettel azok gazdasági vonzerejére.

2.2. **Az irányítási és ellenőrzési rendszerek elemeinek osztályozása a rendszerhiányosságokra vagy egyedi szabálysértésekre vonatkozó pénzügyi kiigazítások átalánykulcsainak alkalmazása céljából**

Az alap irányítási és ellenőrzési rendszereit különböző elemek, illetve funkciók alkotják, ezek a társfinanszírozásra alkalmasnak nyilvánított kiadások jogszerűségének, szabályszerűségének és támogathatóságának biztosítása szempontjából lehetnek fontosabbak, illetve kevésbé jelentősek. Az irányítási és ellenőrzési rendszer elemeinek központi, illetve kiegészítő elemek szerinti megbontása hasznos a rendszerhiányosságok vagy egyedi szabálytalanságok miatti átalány-kiigazítások megállapításakor.

A központi elemek elengedhetetlenek a jogszerűség, szabályszerűség valamint ilyen módon az alap által támogatott projektek szilárdságának biztosításához, a kiegészítő elemek az irányítási és ellenőrzési rendszer minőségéhez járulnak hozzá, és támogatják a rendszer központi funkcióinak jó működését.

Az alábbi felsorolás tartalmazza a jó irányítási és ellenőrzési rendszerek és a helyes pénzügyi ellenőrzési gyakorlat elemeinek többségét. A hiányosságok és egyedi szabálysértések súlyossága jelentős szórást mutat, a Bizottság az esetek értékelésekor ezért különös tekintettel van az alábbi 2.4. szakaszra.

2.2.1. *Központi elemek, amelyek a társfinanszírozás támogathatóságát biztosítják*

(1) A támogatási kérelmek eljárásainak kialakítása és alkalmazása, a kérelmek értékelése, a finanszírozandó projektek és a vállalkozók/szállítók kiválasztása, az ajánlattételi felhívások megfelelő közzététele az érintett programra vonatkozó eljárásoknak megfelelően:

a) adott esetben a közzétételi, esélyegyenlőségi és közbeszerzési szabályok betartása, valamint a Szerződés szabályainak, az egyenlő elbánás és a megkülönböztetés-mentesség alapelveinek tiszteletben tartása akkor, amikor a közösségi közbeszerzési irányelveket nem kell alkalmazni;

b) a támogatási kérelmek értékelése a programkritériumokkal és -eljárásokkal összhangban, ideértve a környezetvédelmi hatásvizsgálat szabályainak, valamint az esélyegyenlőségi jogszabályoknak és iránymutatásoknak a betartását;

c) a finanszírozandó projektek kiválasztása:

– a kiválasztott projektek megfelelnek a program célkitűzéseinek és közzétett kritériumainak;

– a kérelmek elfogadását vagy elutasítását világosan megindokolják;

– az állami támogatási szabályok tiszteletben tartása;

– a támogathatósági szabályok tiszteletben tartása;

– a finanszírozási feltételeknek a jóváhagyási határozatba való belefoglalása.

(2) A társfinanszírozott termékek és szolgáltatások leszállításának, valamint azon kiadások támogathatóságának ellenőrzése, amelyeket a 2004/904/EK határozat 13. cikke szerint kijelölt felelős hatóság, valamint a támogatás címzettje és a felelős hatóság között álló közvetítő szervezetek terheltek a programra.

a) tervek, számlák, átvételi igazolások, szakértői jelentések stb. alapján annak (lehetőleg helyszíni) ellenőrzése, hogy a szolgáltatásokra, munkálatokra, szállításokra stb. ténylegesen sor került;

b) annak ellenőrzése, hogy a támogatás-jóváhagyási feltételeket betartották;

c) a kérelem tárgyát képező kiadások támogathatóságának ellenőrzése;

d) valamennyi rendezetlen kérdés megfelelő kezelése a kérelem elfogadása előtt;

e) megfelelő és megbízható számviteli rendszer fenntartása;

f) az ellenőrzési nyomvonal fenntartása a támogatás címzettjétől kezdve valamennyi szinten;

g) ésszerű intézkedések hozatala annak biztosítására, hogy a felelős hatóság által a Bizottság felé hitelesített kiadásigazoló nyilatkozatok helyénvalók, amennyiben:

– a kiadásokra – a szokásos eljárásokkal és valamennyi alkalmazandó feltétellel összhangban – a társfinanszírozásra kiválasztott projektek támogathatósági időszakán belül került sor;

– a társfinanszírozott projekteket ténylegesen elvégezték.

(3) A projektek szúrópróbaszerű ellenőrzéseinek elegendő száma és minősége, megfelelő utókövetés:

a) e határozat 4. cikkével összhangban szúrópróbaszerű ellenőrzések végzése az összes támogatható kiadásnak legalább 10 %-án, amit ki kell egészíteni egy az ellenőrzést végző személy munkájáról szóló jelentéssel;

b) a szúrópróbába vont minta reprezentatív, a kockázatelemzés megfelelő;

c) a funkciók és a vonalbeli vezetés megfelelő szétválasztása a függetlenség biztosítására;

d) az ellenőrzések utókövetése, amely biztosítja a következőket:

– az eredmények, illetve adott esetben a pénzügyi kiigazítások megfelelő értékelését,

– a rendszeresen előforduló szabálytalanságok kiigazítására vonatkozó általános körű intézkedéseket.

2.2.2. *Kiegészítő elemek*

a) elégséges közigazgatási ellenőrzések szabványosított ellenőrző listák vagy azokkal egyenértékű eszközök formájában, az eredmények megfelelő dokumentálása, például a következők biztosítására:

– a kérelmeket nem fizették ki előre, és a tranzakciókat (szerződések, bevételek, számlák, kifizetések) egyenként azonosítani lehet,

– a nyilatkozatokat és a könyvelt kiadásokat meg lehet egymásnak feleltetni a számviteli rendszeren belül;

b) a kérelem-feldolgozás és az engedélyezési eljárások megfelelő felügyelete;

c) kielégítő eljárások a közösségi szabályokra vonatkozó információk megfelelő terjesztésének biztosítására;

d) a közösségi finanszírozás időben történő folyósítása a kedvezményezetteknek.

2.3. **Az átalány-kiigazítások tájékoztató jellegű értékhatárai**

100 %-os kiigazítás

A kiigazítási mértékét 100 %-ban lehet megállapítani, amikor a tagállam irányítási és ellenőrzési rendszerének hiányosságai, vagy egy egyedi szabálysértés annyira súlyos, hogy az a közösségi szabályok betartásának teljes sikertelenségét jelenti, és így az összes kifizetés szabálytalan.

25 %-os kiigazítás

Amennyiben a tagállam irányítási és ellenőrzési rendszerének működtetése során súlyos hiányosságok jelentkeznek, a szabálytalanságok gyakoriak, valamint a szabálytalanságok és csalások ellen nem lépnek fel megfelelőképpen, 25 %-os kiigazítás indokolt, mivel joggal feltételezhető, hogy az alapot jelentős veszteségek érik, ha mód van szabálytalan kérelmek büntetlenül történő benyújtására. Ugyanilyen arányú kiigazításra van szükség az olyan egyedi szabálytalanságok esetén, amelyek súlyosak, de nem teszik a teljes projektet érvénytelenné.

10 %-os kiigazítás

Ha a rendszer egy vagy több eleme nem, vagy annyira rosszul/rendszertelenül működik, hogy a kérvény támogathatóságának megállapítását vagy a szabálytalanságok megakadályozását egyáltalán nem teszi lehetővé, 10 %-os kiigazítás indokolt, mivel joggal feltételezhető, hogy magas volt az alapot érő jelentős veszteségek kockázata. Ugyanilyen arányú kiigazításra van szükség a rendszer központi elemeivel kapcsolatos, mérsékelten súlyos egyedi szabálytalanságok esetében.

5 %-os kiigazítás

Ha a rendszer összes központi eleme működik, de nem a rendelkezések által előírt következetességgel, gyakorisággal vagy alapossággal, 5 %-os kiigazítás indokolt, mivel joggal feltételezhető, hogy nem biztosítják megfelelő mértékben a kérelmek szabályszerűségét, és feltételezhető, hogy az alapot ért veszteségek kockázata jelentős. 5 %-os kiigazításra lehet szükség az egyedi projektek kevésbé súlyos – a rendszer központi elemeivel kapcsolatos – szabálytalanságai esetén.

A pénzügyi kiigazításra nem elég indok az, hogy a rendszer működését tökéletesíteni lehetne. Olyan súlyos hiányosságnak kell fennállnia, amely az explicit közösségi szabályok vagy a helyes gyakorlat kívánalmainak be nem tartását jelenti, és a veszteség vagy szabálytalanság valós kockázatának teszi ki az alapot.

2 %-os kiigazítás

Ha a rendszer központi elemeinek vonatkozásában megfelelő a teljesítmény, de egy vagy több kiegészítő elem működtetése teljesen sikertelen, 2 %-os kiigazítás indokolt az alapot érő veszteség kisebb kockázatára és a szabálysértés csekélyebb súlyosságára tekintettel.

A kiigazítást 2 %-ról 5 %-ra kell emelni, ha az első kiigazítás elrendelésének napja után a kiadásokkal kapcsolatban ugyanazt a hiányosságot állapítják meg, és a tagállam az első kiigazítást követően nem hozta meg a megfelelő kiigazító intézkedéseket a rendszer hibás részére nézve.

2 %-os kiigazítás indokolt akkor is, amikor a Bizottság kiigazítás elrendelése nélkül tájékoztatta a tagállamot arról, hogy szükséges javítani a rendszer meglévő, de nem megfelelően működő kiegészítő elemein, de a tagállam nem végezte el a szükséges lépéseket.

Az irányítási és ellenőrzési rendszerek kiegészítő elemeinek hiányosságaira csak akkor kell előírni kiigazításokat, ha a központi elemeknél nem azonosítottak hiányosságokat. Ha a kiegészítő és központi elemeknél egyaránt vannak hiányosságok, a kiigazításokat csak a központi elemekre alkalmazandó százalékarány mellett kell elvégezni.

2.4. **Határesetek**

Alacsonyabb kiigazítási arányt lehet javasolni, ha az ezen iránymutatások szigorú alkalmazásának eredményeként adódó kiigazítás egyértelműen aránytalan lenne.

Például amennyiben a hiányosságok a közösségi szabályok vagy követelmények értelmezési nehézségeiből adódnak (kivéve azokat az eseteket, amikor ésszerűen el lehet várni, hogy a tagállam tájékoztassa a Bizottságot ezekről a nehézségekről), és a nemzeti hatóságok hatékony lépéseket tettek a hiányosságok mielőbbi orvoslására, úgy ezt enyhítő körülményként lehet figyelembe venni, és alacsonyabb, vagy nulla kiigazítási arányt lehet javasolni. Hasonlóképpen figyelembe kell venni a jogbiztonsági kérelmeket, amikor a Bizottság szolgálatai által végzett korábbi pénzügyi ellenőrzések után nem jelentették a hiányosságokat.

Az a tény, hogy a hiányos irányítási és ellenőrzési rendszereken azonnal javításokat végeztek a hiányosságok tagállamnak való jelentése után, általában nem tekinthető enyhítő körülménynek a rendszeresen előforduló, a javítások elvégzése előtti szabálytalanságok pénzügyi kihatásának megállapításakor.

2.5. **Az értékelés alapja**

Amennyiben a többi tagállamra vonatkozó információk ismertek, a Bizottságnak összehasonlítást kell végeznie közöttük, hogy biztosítani lehessen az egyenlő elbánást a kiigazítási arányok megállapítása során.

A kiigazítási arányt a kiadások veszélyeztetett részére kell alkalmazni. Ha a hiányosság annak az eredménye, hogy a tagállam nem alkalmazta a megfelelő ellenőrzési rendszert, a kiigazítást az összes olyan kiadásra alkalmazni kell, amelyek tekintetében az ellenőrzési rendszerre szükség lett volna. Amennyiben joggal feltételezhető, hogy a hiányosság a tagállam által elfogadott ellenőrzési rendszer azon részére korlátozódik, amelyik egy adott hatóság vagy régió felelősségi körébe tartozik, a kiigazítást az adott hatósághoz vagy régióhoz tartozó kiadásokra kell korlátozni. Ha a hiányosság például a magasabb támogatási arány elfogadhatósági kritériumainak ellenőrzésével kapcsolatos, a kiigazításnak a magasabb és az alacsonyabb támogatási arány különbözetéhez kell igazodnia.

A kiigazításnak rendszerint az intézkedésnél vizsgált időszakban (például egy pénzügyi év) felmerült kiadásokra kell vonatkoznia. Ha a hiányosság azonban olyan rendszeresen előforduló szabálytalanságokból adódik, amelyek egyértelműen régi keletűek és több év kiadásaira hatással vannak, a kiigazításnak az összes olyan kiadást érintenie kell, amelyet a tagállam a rendszerhiányosság megléte során a hiányosság elhárításának hónapjáig tüntetett fel nyilatkozataiban.

Ha ugyanabban a rendszerben több elégtelenségre is fény derül, az átalány-kiigazítási arányokat nem kell összeadni, hanem a legsúlyosabb hiányosságból kell kiindulni, ami megtestesíti az ellenőrzési rendszer egésze által jelentett kockázatokat ([1]). A kiigazítási arányokat az egyedi ügyek tekintetében elutasított összegek levonása után fennmaradó kiadásokra alkalmazzák. Abban az esetben, amikor a tagállam nem alkalmazza a közösségi jogszabályok által előírt szankciókat, a pénzügyi kiigazítás egyenlő a szankciók és a fennmaradó kérelmek 2 %-ának összegével, mivel a szankciók alkalmazásának elmulasztása növeli a szabálytalan kérelmek benyújtásának kockázatát.

3. A NETTÓ PÉNZÜGYI KIIGAZÍTÁSOK ALKALMAZÁSA ÉS HATÁSA

Ha a tagállam megtette a javasolt pénzügyi kiigazítást a 2004/904/EK határozat 26. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás során, a Bizottságnak nem kell elrendelnie a finanszírozás nettó csökkentését, hanem engedélyezheti a tagállamnak a felszabadított összegek újrafelosztását. Azonban minden esetben sor kerül az alapból történő támogatások indikatív felosztásának nettó csökkentésére azoknál a pénzügyi kiigazításoknál, amelyeket a Bizottság a 2004/904/EK határozat 26. cikkének (3) és (4) bekezdésében megállapított eljárás lezárása után ugyanezen határozat 26. cikkének (2) bekezdése szerint rendelt el.

Automatikusan sor kerül nettó kiigazításra, ha a Bizottság megítélése szerint a tagállam nem vette megfelelőképpen figyelembe a Közösség vagy a nemzeti szervek által felfedett szabálytalanságok következtetéseit, és/vagy ha a szabálytalanság a tagállam vagy az irányító, illetve kifizető hatóságok irányítási és ellenőrzési rendszerének súlyos hiányosságával kapcsolatos.

A Bizottságnak a nettó kiigazítások eredményeképpen esedékes összegeket a 2004/904/EK határozat 26. cikkének (4) bekezdése szerinti kamatokkal együtt e határozat 3. cikkének (1) bekezdése szerint kell megfizetni.

([1]) Lásd a 2.3. szakaszt is (2 %-os kiigazítás).